

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2544
Tarih : 22.05.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2972 Sayılı Mahalli İdareler İle Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun, 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve 5393 Sayılı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ektedir. Gereğini arz ederim.

Dirayet Dilan TAŞDEMİR

Ağrı Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	- İstisnaları - Kadın Erkek Fırsat Eşitliği	
Esas Komisyon	Anayasa	
Tarih :	18 Haziran 2019	Esas No: 2/1971

TRIMM
GHELEN NVBAK
27 Mars 2019
No: 480157
ESVEYS ANTAY ANAY

GENEL GEREKÇE

Türkiye’de yürürlükteki temsili sistemde parlamento başta olmak üzere tüm karar alma mekanizmalarında farklılıkları dışlayan erkek egemenliği hüküm sürmektedir. Oysa demokratik olarak nitelenmeyi hak edecek temsili sistemler toplumsal ve politik yaşamdaki tüm farklılıkları içerdikleri ve onlara hakça bir temsil olanağı tanıdıkları oranda halk arasındaki bütün eğilim ve duyarlıkların siyasi karar alma sürecine dâhil edilmesine hizmet edebilirler. Toplumu temsil etme iddiasında olan, onun adına kararlar alan, toplumsal kaynakların kimin için nasıl kullanılacağına karar veren, siyasi karar alma ve yasama sürecinin yetişkin erkek egemenliğine dayanmasıyla belirlenen yürürlükteki temsili sistemin toplumun tamamını temsil etmesi ve herkes için doğru kararları alması mümkün değildir.

Türkiye’de parlamentoda, idarede, ekonomi, toplumsal ve kültürel alandaki karar alma mekanizmalarında kadın temsiliyeti değerlendirildiğinde eşit ve demokratik bir temelden uzak olduğu, yasama ve karar alma mekanizmalarının toplumun yarısını oluşturan kadınları içermediği görülecektir. Bu nedenle nüfusun yarısını oluşturan, erkek egemen zihniyete ve eril siyasete direnen, demokrasi mücadelesinde öncü olan kadınların karar alma süreçlerine dâhil olması ve kadın rengini siyasette yansıtması radikal bir demokrasiyi inşa etmede önemlidir. Bu bağlamda kadınların özellikle siyasette karar alma mekanizmalarında bulunabilmesi için yaratılan engellerin aşılması, yani bir anlamda kadın erkek eşitliğinin toplumda sağlanabilmesi için bazı önleyici tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Dünya’da ve Türkiye’de kadın hareketlerinin kadınların siyasete etkin katılımı noktasında kadın kotasının her kademede uygulanması için mücadele etmesi sonucu büyük kazanımlar elde edilmiştir. Fakat kota sistemi kadın temsiliyetini ve kadının siyasete eşit ve etkin katılımını tam anlamıyla sağlama konusunda önemli bir adım olmuşsa da mutlak eşitliği sağlamada istenilen düzeyi yakalamıştır. Ülkemizde bir ilk olarak Demokratik Toplum Partisi (DTP) kota uygulamasından eşit temsiliyet-eşbaşkanlık sistemine geçerek kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve kadınların karar alma mekanizmalarında etkin yer alabilmeleri noktasında önemli bir adım atmıştır.

DTP’nin 2005 yılında uyguladığı eş genel başkanlık sistemi önce yasal mevzuatta yeri olmadığı gerekçesiyle Yargıtay tarafından tüzükten çıkarma uyarısı almış ancak resmîyet engeline rağmen fiiliyatta devam ettirilmiştir. Nihayetinde 2014’te demokratikleşme paketinin “Siyasi partiler tüzüklerinde yer almak ve iki kişiden fazla olmamak kaydıyla eş genel başkanlık sistemini uygulayabilirler. Eş Genel Başkanlar, bu kanunda genel başkan için öngörülen hükümlere tabidir” ibaresiyle parti eş genel başkanlığı yasal çerçeve kazanmış ve Türkiye demokrasisi açısından dünyada örnek sayılabilecek son derece önemli ve simgesel bir adım

atılmıştır. Yine 2014 yerel seçimlerinde, yerel yönetimlerde kadın temsili kentsel nüfusun yüzde 80'lere ulaştığı bir ülkede %3,3 gibi kabul edilemeyecek ölçüde düşük kalmıştır. 30 büyükşehir belediye başkanlığından 3'ü, 1.364 il, ilçe ve belde belediyesinden sadece 37'si kadınların yönetiminde olmuştur. 2014 yılında BDP/HDP aldığı 103 belediye başkanlığının tamamında eşbaşkanlık uygulamasıyla yerel yönetimlerde % 1 dolayında kalacak kadın temsiliyetini tek başına %3,3'e kadar yukarı doğru çekmeyi başarmıştır. 31 Mart yerel seçimleri sonrasında ise tablo farklı olmamıştır. Toplam 8 bin 257 belediye başkan adayından sadece 652'si kadın olmuştur. Seçim sonucunda 81 ilin sadece 5'inde kadın aday kazanmış ve toplam 1.389 belediye başkanının belirlendiği seçimin sonucuna göre HDP'nin eşbaşkanlık sisteminin YSK tarafından kabul edilmemesi sebebiyle ülke genelinde sadece 41 kadın resmi belediye başkanı seçilmiştir. Oysa HDP, aldığı 60'ı aşkın belediyede uyguladığı eşbaşkanlık sistemiyle bir kez daha tek başına yerel yönetimlerde kadın oranını yukarı çekmeyi başarmıştır. Ayrıca HDP'nin yerel yönetimlerde fiili olarak uygulamaya devam ettiği eşbaşkanlık sistemi, tüm dünyada cinsiyet eşitliği ve özellikle kadınların siyasete katılımı noktasında Türkiye'deki en önemli demokratik uygulama olarak kabul edilmekte ve gelişmiş demokrasilerde bile takip edilerek örnek alınmaktadır.

Çünkü eşbaşkanlık sistemi kadınların kendi adına siyaset yapabilmelerini sağlamak, iktidarın eril yapısını dönüştürmek ve yerel yönetimlerde, parti il ve ilçe başkanlıkları dahil olmak üzere, kadınları gören politikalar geliştirmek adına mutlak eşitliği sağlayan dünyadaki demokratik, çoğulcu ve cinsiyet eşitlikçi örnek uygulamalardan biridir. Başkanlık gibi iktidarın merkezileştiği antidemokratik bir konumdan yetki ve görevlerin paylaştırılması, kadınların yerel siyasete aktif katılması ve yerel yönetimlerde kadınların ihtiyacını da gören bir yönetim anlayışının geliştirilmesi büyük bir dönüşüm sağlamıştır. Sığınma evleri, ücretsiz kreşler, güvenli kamusal alanlar, kadın dostu toplu taşıma gibi kadınların yaşam kalitesini arttıracak, kadınlara hareket özgürlüğü sunacak seçeneklerin politik karar ve planlamalarda kadınların eşit temsili hayatidir. Bunun sağlanmaması, yerel kamu kaynaklarının erkeklerin öncelikleri doğrultusunda kullanılmasına ve kentlerin yetişkin erkekler dışındaki, başta kadınlar olmak üzere, diğer tüm grupları ihmal eden ve dışlayan mekânlar olarak varlıklarını sürdürmesine neden olacaktır. Dolayısıyla siyasette eşit temsilin sağlanması ve politikaların kadın perspektifiyle dönüştürülmesi sadece kadınlar için değil yetişkin ve sağlıklı erkeklerin egemen olduğu bu sistemin dışladığı diğer gruplar açısından da yaşam kalitesinin artması ve dönüşmesi demektir. Yerel hizmetlerin eşitlikçi bir perspektifle dönüşmesi yaşlılar, çocuklar ve engelliler için de demokratik yaşam alanlarının gelişme kaynağı olacaktır.

Başta kadınlar olmak üzere bütün kesimleri gören bütüncül politikaların kilit noktası haline gelen ve kadın-erkek eşitliğinin sağlanmasında katkısı çok kısa zamanda görülen yerel

yönetimlerde eşbaşkanlık sistemi mevzuata yer almadığı gerekçesiyle sürekli yok sayılmakta hatta daha da ileri gidilerek yargılama ve cezalandırma konusu edilmektedir. Dolayısıyla dünyada bir ilk olan ve Türkiye'nin kadın politikalarında Avrupa ülkelerine örnek bir model olarak sunabileceği yerel yönetimlerde uygulanan eşbaşkanlık sisteminin yasallaşması Meclis'in gündemine alması gereken acil bir konudur. Bu anlamda parti genel başkanlıklarında eşbaşkanlık sisteminin genişletilerek belediye, il-ilçe örgütlenmelerinde de uygulanması kadınların yaşam ve politika alanlarını daha da genişletebilecek bir adım olacaktır. Dünyada bilindiği kadarıyla yerel yönetimlerde, partilerin il ve ilçe başkanlıklarında, eşbaşkanlık sistemini uygulayan bir ülke bulunmamaktadır. Bu anlamda Türkiye dünyaya da öncülük edecek önemli bir değişiklik yapma imkânını yaratacaktır.

Eşbaşkanlık sisteminin yasallaşması yönünde gerekli düzenlemelerin yapılması kadınlara yerel yönetimlerde ve siyasi partilerde gerçek bir temsil ve katılım olanağı sunmayan mevcut sistemin değişmesi, herkes için yaşanabilir ve demokratik bir ülkeye ulaşmak için vazgeçilmez bir koşul olduğu kadar, Türkiye'nin 185 ülkeyle birlikte tarafı olduğu BM Kadınlara Karşı Her Tür Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW), 1995 Dördüncü Dünya Kadın Konferansına katılan ülkelerce benimsenen Beijing Deklarasyonu ve Eylem Platformu (PFA), BM Güvenlik Konseyinin 2000'de aldığı Kadınlar, Barış ve Güvenlik üzerine 1325 sayılı karar ile buna ek 1820, 1888, 1889, 1960, 2106 ve 2122 sayılı kararları, ve bütün BM üyesi ülkelerce benimsenen Binyıl Kalkınma Hedefleri'nin de gereğidir.

BU AMAÇLA "2972 SAYILI MAHALLİ İDARELER İLE MAHALLE MUHTARLIKLARI VE İHTİYAR HEYETLERİ SEÇİMİ HAKKINDA KANUN, 2820 SAYILI SİYASİ PARTİLER KANUNU, 5216 SAYILI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE KANUNU VE 5393 SAYILI BELEDİYE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ HAZIRLANMIŞTIR.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanununda “belediye başkanı” yazılan yerlerin “belediye eşbaşkanlığı” şeklinde değiştirilmesiyle eşit temsil amaçlanmıştır.

MADDE 2- Siyasi partilerin seçime girerken en az biri kadın iki aday göstermesi ve il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerinin seçiminde de %50 kadın kotasının zorunlu tutulması amaçlanmıştır.

MADDE 3- Siyasi partiler Kanununda geçen, genel başkanlık, il ve ilçe başkanlıklarında “başkanlık” olarak ifade edilen yerlerin “eşbaşkanlık” olarak değiştirilmesiyle eşit temsil amaçlanmıştır.

MADDE 4- Parti başkanlarının en az birinin kadın olmasının zorunlu hale getirilmesiyle eşit temsil amaçlanmıştır.

MADDE 5- Parti il başkanlarının en az birinin kadın olmasının zorunlu hale getirilmesiyle eşit temsil amaçlanmıştır.

MADDE 6- Parti ilçe başkanlarının en az birinin kadın olmasının zorunlu hale getirilmesiyle eşit temsil amaçlanmıştır.

MADDE 7- 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununda “büyükşehir belediye başkanı” yazılan yerlerin “büyükşehir belediye eşbaşkanları” şeklinde değiştirilmesiyle eşit temsil amaçlanmıştır.

MADDE 8- “Büyükşehir Belediye başkanları” ifadesinin “büyükşehir belediye eşbaşkanları” ifadesiyle değiştirilerek görev, yetki ve sorumluluk bakımından eşbaşkanların eşitliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 9- 3/7/2005 tarihli 5393 sayılı Belediye Kanununda “belediye başkanı” yazılan yerlerin belediye eşbaşkanları” şeklinde değiştirilmesiyle eşit temsil amaçlanmıştır.

MADDE 10- “Belediye başkanları” ifadesinin “belediye eşbaşkanları” ifadesiyle değiştirilmesiyle görev, yetki ve sorumluluk bakımından eşbaşkanların eşitliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 11- Yürürlük maddesidir.

MADDE 12- Yürütme maddesidir.

2972 SAYILI MAHALLİ İDARELER İLE MAHALLE MUHTARLIKLARI ve İHTİYAR HEYETLERİ SEÇİMİ HAKKINDA KANUN, 2820 SAYILI SİYASİ PARTİLER KANUNU, 5216 SAYILI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE KANUNU ve 5393 SAYILI BELEDİYE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları” şeklinde, 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “belediye başkanlığı” ibaresi “belediye eşbaşkanlığı” şeklinde, 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları” şeklinde, 4 üncü maddesinde yer alan “Büyükşehir belediye başkanının” ibaresi “Büyükşehir belediye eşbaşkanlarının” şeklinde, 8 inci maddesinde yer alan “ilk belediye başkan” ibaresi “ilk belediye eşbaşkan” şeklinde, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanlığına” ibaresi “belediye eşbaşkanlığına” şeklinde, 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “belediye başkanlığı için bir aday” ibaresi “belediye eşbaşkanlığı için iki aday”, aynı maddenin dördüncü fıkrasının (b) bendinde yer alan “belediye başkanlığı” ibaresi “belediye eşbaşkanlığı”, “büyükşehir belediye başkanlıkları” ibaresi “büyükşehir belediye eşbaşkanlıkları” ve aynı maddenin dördüncü fıkrasının (d) bendinde yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanı” ve aynı maddenin son fıkrasında yer alan “Belediye başkanlığı” ibaresi “Belediye eşbaşkanlığı”, “belediye başkanlığına” ibaresi “belediye eşbaşkanlığına” şeklinde, 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanı” şeklinde, 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanlığına” ibaresi “belediye eşbaşkanlığına” şeklinde, 17 inci maddenin “İl genel meclisi ve belediye meclisi üyeleri ile belediye başkanlarının adaylığı:” olan başlığı “İl genel meclisi ve belediye meclisi üyeleri ile belediye eşbaşkanlarının adaylığı:” ve aynı maddede yer alan “belediye başkanları” ibaresi “belediye eşbaşkanları”; “belediye başkanlığı” ibaresi “belediye eşbaşkanlığı” şeklinde, 18 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanlığı” ibaresi “belediye eşbaşkanlığı”, aynı maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “Belediye Başkanlığı” ibaresi “Belediye eşbaşkanlığı” şeklinde, 19 uncu maddenin dördüncü fıkrasında yer alan “belediye başkanlığı” ibaresi “belediye eşbaşkanlığı”; aynı maddenin beşinci fıkrasında yer alan “belediye başkanlığı” ibaresi “belediye eşbaşkanlığı” şeklinde, 20 nci maddesinde yer alan “belediye başkanlığı” ibaresi “belediye eşbaşkanlığı” şeklinde, 21 inci maddesinde yer alan “belediye başkan” ibaresi “belediye eşbaşkan”; “büyük şehir belediye başkanı” ibaresi “büyükşehir belediye eşbaşkanı” şeklinde; “ilçeler belediye başkanı” ibaresi “ilçeler belediye eşbaşkanı” şeklinde, 22 nci

maddesinin “Belediye başkanlıklarına seçilenlerin tespiti” olan başlığı “Belediye eşbaşkanlıklarına seçilenlerin tespiti”; aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanı”; aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “büyük şehir belediye başkanı” ibaresi “büyükşehir belediye eşbaşkanı” ve “büyük şehir belediye başkanlığına” ibaresi “büyükşehir belediye eşbaşkanlığına” şeklinde, 23 üncü maddesinin (b) bendinde yer alan “Büyük şehir belediye başkanlığını” ibaresi “Büyükşehir belediye eşbaşkanlığını”, “büyük şehir belediye başkanlığına” ibaresi “büyükşehir belediye eşbaşkanlığına”, “belediye başkanlığı” ibaresi “belediye eşbaşkanlığı” şeklinde, 28 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanı” şeklinde, ek 3 üncü maddesinde yer alan “belediye başkanlığı” ibaresi “belediye eşbaşkanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 2972 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanlığına” ibaresi “belediye eşbaşkanlığına” şeklinde değiştirilmiş; birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve dördüncü fıkrasının (a) bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Belediye eşbaşkanlığı seçiminde siyasi partilerce biri kadın biri erkek iki aday gösterilir. Siyasi partiler, milletvekilliği genel veya ara seçimlerinde, adaylık için müracaat eden ve adaylığı uygun bulunanlar arasından, adayların tespitini; serbest, eşit, gizli oy, açık tasnif esasları çerçevesinde, tüzüklerinde belirleyecekleri usul ve esaslardan herhangi biri veya birkaçı ile yapabilirler.”

“Siyasi partilerin il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliği için gösterdiği aday listesi aynı cinsiyetten iki kişi art arda gelmeyecek şekilde düzenlenir.”

MADDE 3- 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “ilçe başkanlığına” ibaresi “ilçe eşbaşkanlığına” şeklinde, 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “genel başkan” ibaresi “eş genel başkanlar” şeklinde, 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “genel başkanı” ibaresi “eş genel başkanları” şeklinde, aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan “genel başkanını” ibaresi “eş genel başkanlarını” şeklinde, aynı maddenin beşinci fıkrasında yer alan “genel başkanın” ibaresi “eş genel başkanların” şeklinde ve aynı maddenin dokuzuncu fıkrasında yer alan “genel başkan” ibaresi “eş genel başkanlar” şeklinde, 15 inci maddesinin “Genel başkan” olan başlığı “Eş genel başkanlar” şeklinde, aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan “genel başkanı” ibaresi “eş genel başkanları” şeklinde, aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “Genel başkan” ibaresi “Eş genel başkanlar” şeklinde, aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “genel başkana” ibareleri “eş

genel başkanlara” şeklinde ve “ona” ibaresi “onlara” şeklinde, aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan “genel başkanı” ibaresi “eş genel başkanları” ve “başkanıdır” ibaresi “başkanlarıdır” şeklinde, aynı maddenin beşinci fıkrasında yer alan “genel başkana” ibaresi “eş genel başkanlara” şeklinde ve aynı maddenin altıncı fıkrasında yer alan “Genel başkanlığın” ibaresi “Eş genel başkanlıkların” şeklinde, 16 ncı maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “genel başkanı” ibaresi “eş genel başkanları” şeklinde, 19 uncu maddesinin birinci, beşinci ve altıncı fıkralarında yer alan “il başkanı” ibareleri “il eşbaşkanları” şeklinde, 20 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “ilçe başkanlığına” ibaresi “ilçe eşbaşkanlığına” şeklinde, aynı maddenin dokuzuncu ve onuncu fıkralarında yer alan “ilçe başkanı” ibareleri “ilçe eşbaşkanları” şeklinde, 22 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “genel başkanlığı” ibaresi “eş genel başkanlığı” şeklinde, 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “genel başkanı” ibaresi “eş genel başkanları” ve aynı fıkroda yer alan “başkanıdır” ibaresi “başkanlarıdır” şeklinde, 32 nci maddesinin son fıkrasında yer alan “il ve ilçe başkanları” ibaresi “il ve ilçe eşbaşkanları” şeklinde, 35 inci maddenin “Ana muhalefet partisi ve genel başkanı:” olan başlığı “Ana muhalefet ve eş genel başkanları:” şeklinde, aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan “genel başkanı” ibareleri “eş genel başkanı” şeklinde, 40 ncı maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “genel başkanlığı” ibaresi “eş genel başkanlıkları” şeklinde, 48 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “genel başkanlıklarına” ibaresi “eş genel başkanlıklarına” şeklinde ve aynı fıkradaki “genel başkanlıkları” ibaresi “eş genel başkanlıkları” şeklinde, 71 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “genel başkan” ibaresi “eş genel başkanlar” şeklinde, 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “genel başkanları” ibaresi “eş genel başkanları” şeklinde, 93 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “genel başkanlığınca” ibaresi “eş genel başkanlığınca” 100 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “genel başkanı” ibaresi “eş genel başkanları” şeklinde, aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “genel başkanlığına” ibaresi “eş genel başkanlığına” şeklinde, 102 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “genel başkanı” ibaresi “eş genel başkanları” şeklinde, 103 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “genel başkan” ibaresi “eş genel başkanlar” şeklinde, 109 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “genel başkanlığı” ibaresi “eş genel başkanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 2820 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Eş genel başkanlar en az biri kadın olmak üzere iki kişidir.”

MADDE 5- 2820 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İl eşbaşkanları en az biri kadın olmak üzere iki kişidir.”

MADDE 6- 2820 sayılı Kanunun 20 inci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İlçe eşbaşkanları en az biri kadın olmak üzere iki kişidir.”

MADDE 7- 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde geçen “büyükşehir belediye başkanını” ibaresi “büyükşehir belediye eşbaşkanlarını”, 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Büyükşehir ilçe belediye başkanları” ibaresi “Büyükşehir ilçe belediye eşbaşkanları” şeklinde, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında” ibaresi “büyükşehir belediye eşbaşkanları ya da görevlendirdikleri kişinin başkanlığında” ve “ilçe belediye başkanları” ibaresi “ilçe belediye eşbaşkanları”; aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “büyükşehir belediye başkanının” ibaresi “büyükşehir belediye eşbaşkanlarının” şeklinde, 12 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Büyükşehir belediye başkanı” ibaresi “Büyükşehir belediye eşbaşkanları” şeklinde, 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Büyükşehir belediye başkanı” ibaresi “Büyükşehir belediye eşbaşkanları” şeklinde, 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Büyükşehir belediye başkanı” ibaresi “Büyükşehir belediye eşbaşkanları” ve aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “Büyükşehir belediye başkanı” ibaresi “Büyükşehir belediye eşbaşkanları” ve aynı maddenin son fıkrasında yer alan “büyükşehir belediye başkanına” ibaresi “büyükşehir belediye eşbaşkanlarına” şeklinde, 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanının başkanlığında” ibaresi “belediye eşbaşkanlarının başkanlığında” ve “belediye başkanının” ibaresi “belediye eşbaşkanlarının”; aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanının” ibaresi “Belediye eşbaşkanlarının” şeklinde, 18 inci maddesinin başlığında yer alan “Büyükşehir belediye başkanının görev ve yetkileri” ibaresi “Büyükşehir belediye eşbaşkanlarının görev ve yetkileri”; aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan “Büyükşehir belediye başkanının” ibaresi “Büyükşehir belediye eşbaşkanlarının”, aynı maddenin birinci fıkrasının (k) bendinde yer alan “belediye başkanlarına” ibaresi “belediye eşbaşkanlarına” şeklinde, 19 uncu maddesinin başlığında yer alan “Belediye başkanlığının sona ermesi” ibaresi “Belediye eşbaşkanlığının sona ermesi” ve aynı maddede yer alan “büyükşehir ve ilçe belediye başkanlarının” ibaresi “büyükşehir ve ilçe belediye eşbaşkanlarının” şeklinde, 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanının” ibaresi “belediye eşbaşkanlarının” şeklinde, 21 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları” şeklinde, 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “büyükşehir belediye başkanı” ibaresi “büyükşehir belediye eşbaşkanları”; aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “belediye başkanının” ibaresi “belediye eşbaşkanlarının” şeklinde, 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “ilçe belediye başkanı” ibaresi “ilçe belediye eşbaşkanları” ve “büyükşehir belediye başkanı” ibaresi

“büyükşehir belediye eşbaşkanları” şeklinde, 27 nci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “büyükşehir belediye başkanının teklifi” ibaresi “büyükşehir belediye eşbaşkanlarının teklifi” ve aynı maddenin altıncı fıkrasında yer alan “belediye başkanının onayı” ibaresi “belediye eşbaşkanlarının onayı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 5216 sayılı Kanunun 17 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Büyükşehir belediye eşbaşkanları

MADDE 17- Büyükşehir belediye eşbaşkanları, büyükşehir belediye idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisidirler.

Büyükşehir belediye eşbaşkanları, ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre büyükşehir belediyesi sınırları içindeki seçmenler tarafından doğrudan seçilirler.

Büyükşehir belediye başkan vekili, Belediye Kanunundaki usullere göre belirlenir. Ancak, büyükşehir kapsamındaki ilçe belediye eşbaşkanları büyükşehir belediye eşbaşkan vekili olamaz.

Büyükşehir ve ilçe belediye eşbaşkanları görevlerinin devamı süresince siyasi partilerin yönetim ve denetim organlarında görev alamaz; profesyonel spor kulüplerinin başkanlığını yapamaz ve yönetiminde bulunamaz.”

MADDE 9- 3/7/2005 tarihli 5393 sayılı Belediye Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “belediye başkanını” ibaresi “belediye eşbaşkanlarını” şeklinde, 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (s) bendinde yer alan “Belediye başkanıyla” ibaresi “Belediye eşbaşkanlarıyla” şeklinde, 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanının” ibaresi “belediye eşbaşkanlarının”; aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları” şeklinde, 20 nci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanları” şeklinde, 21 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları”; aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “belediye başkanı ibaresi “belediye eşbaşkanları” şeklinde, 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanı”; aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanları” şeklinde, 25 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları” şeklinde, 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları”; aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan “Belediye başkanınca”

ibaresi “Belediye eşbaşkanlarınca”; aynı maddenin altıncı maddesinde yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları”; aynı maddenin yedinci fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları” şeklinde, 27 nci maddesinde yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanları” şeklinde, 28 inci maddesinde yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanları” şeklinde, 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanlığına” ibaresi “belediye eşbaşkanlığına” şeklinde, 32 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanına” ibaresi “belediye eşbaşkanına” şeklinde, 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanının” ibaresi “belediye eşbaşkanlarının”; aynı maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “belediye başkanının” ibaresi “belediye eşbaşkanlarının”; aynı maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “belediye başkanının” ibaresi “belediye eşbaşkanlarının”; aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanının” ibaresi “Belediye eşbaşkanlarının”, aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “belediye başkanının” ibaresi “belediye eşbaşkanlarının”; aynı maddenin son fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları” şeklinde, 35 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları”, aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanları” şeklinde, Üçüncü bölümün “Belediye Başkanı” olan başlığı “Belediye Eşbaşkanları” şeklinde, 38 inci maddesinin başlığında yer alan “Belediye başkanının görev ve yetkileri” ibaresi “Belediye eşbaşkanlarının görev ve yetkileri” şeklinde, 38 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanının” ibaresi “Belediye eşbaşkanlarının” şeklinde, 39 uncu maddesinin başlığında yer alan “Belediye başkanının özlük hakları” ibaresi “Belediye eşbaşkanlarının özlük hakları” şeklinde, 39 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanına” ibaresi “Belediye eşbaşkanına”; aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “Belediye başkanının” ibaresi “Belediye eşbaşkanlarının”; aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan “Belediye başkanlığı” ibaresi “Belediye eşbaşkanlığı”; aynı maddenin beşinci fıkrasında yer alan “belediye başkanları” ibaresi “belediye eşbaşkanları” şeklinde, 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanları” şeklinde, 41 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanları” şeklinde, 42 nci maddesinde yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanları” şeklinde, 43 üncü maddesinde yer alan “Belediye başkanının” ibaresi “Belediye eşbaşkanlarının” şeklinde, 44 üncü maddesinin başlığında yer alan “Belediye başkanlığının sona ermesi” ibaresi “Belediye eşbaşkanlığının sona ermesi”; aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanlığı” ibaresi “belediye eşbaşkanlığı”; ikinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanının” ibaresi “Belediye eşbaşkanlarının” şeklinde, 45 inci maddesinin başlığında yer alan “Belediye başkanlığının boşalması halinde hâlinde yapılacak işlemler” ibaresi “Belediye eşbaşkanlığının boşalması

hâlinde yapılacak işlemler”; aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanlığının” ibaresi “Belediye eşbaşkanlığının”; aynı maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Belediye başkanlığının” ibaresi “Belediye eşbaşkanlığının”; aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanları” ve “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları”; aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “belediye başkanlığının” ibaresi “belediye eşbaşkanlığının” ve “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanı”; aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan “belediye başkanının” ibaresi “belediye eşbaşkanlarının”; aynı maddenin beşinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanı” ve “belediye başkanlığı” ibaresi “belediye eşbaşkanlığı”; aynı maddenin altıncı fıkrasında yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanı” şeklinde, 46 ncı maddesinin başlığında yer alan “Belediye başkanı görevlendirilmesi” ibaresi “Belediye eşbaşkanı görevlendirilmesi” ve aynı maddede yer alan “Belediye başkanlığının” ibaresi “Belediye eşbaşkanlığı” ve “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanı” ve “belediye başkanlığına” ibaresi “belediye eşbaşkanlığına” ve “belediye başkanı” ibaresinin “belediye eşbaşkanı” şeklinde, 47 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “belediye başkanına” ibaresi “belediye eşbaşkanına” şeklinde, 49 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları”; aynı maddenin altıncı fıkrasında yer alan “belediye başkanının” ibaresi “belediye eşbaşkanlarının”; aynı maddenin yedinci fıkrasında yer alan “belediye başkan yardımcısı” ibareleri “belediye eşbaşkan yardımcısı” ve “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları” ve “belediye başkanına” ibaresi “belediye eşbaşkanlarına” şeklinde, 56 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanları”; aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları” şeklinde, 57 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanından” ibaresi “belediye eşbaşkanlarından” şeklinde, 61 inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanları” şeklinde, 62 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Belediye başkanı” ibaresi “Belediye eşbaşkanları” şeklinde, 64 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “belediye başkanı” ibaresi “belediye eşbaşkanları” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 5393 sayılı Kanunun 37 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediye Eşbaşkanları

MADDE 37- Belediye eşbaşkanları, en az biri kadın olmak üzere iki kişiden oluşur.

Belediye eşbaşkanları, belediye idaresinin başı ve belediye tüzeli kişiliğinin temsilcisidirler. Belediye eşbaşkanları, ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilirler.

Belediye eşbaşkanları, görevlerinin devamı süresince siyasî partilerin yönetim ve denetim organlarında görev alamazlar; profesyonel spor kulüplerinin başkanlığını yapamazlar ve yönetiminde bulunamazlar.”

MADDE 11- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütölür.